

vagy?! Lesznek azért makacs ellenállók, akik *dafke* az anyanyelvükön beszélnek majd, megint mások az emlékeikben (mitológiájukban, történelmi-irodalmi hagyományaikban) lesznek olaszok vagy spanyolok (mint ahogy most az írek írek vagy a zsidók zsidók), de a nyelv-nemzetek és az emlék-nemzetek mellett a legtöbb mai nép akkor már zéró-tudatú „nemzet” lesz: az anyanyelvi emlékeit elfeledi, az angol nyelv emlékeit, tudatát, gyakorlatát meg még nem sajátítja el.

Szeptember 22.

Reggeltől esik az eső, az eltorzult arcú ég talán a szegény Mikola Anikót siratja. Ma reggel, hatkor meghalt. Hat évig küzdött a rákkal. Tehetséges és tiszta ember, jó költő volt. Életében több figyelmet érdemelt volna, halálában országos kegyeletet érdemelne. Siratja az ég, a tenger, a szél, a folyók, egyszerűen a természet, amelyet annyira szeretett, amelyből kicsit Saint-John Perse-es, kicsit kecsua indiános, de mindenképpen sajátos, jó költészetet teremtett.

Szeptember 23.

Olasz Sándor elküldte tegnap a *Tiszatáj* Baka-számát. A szegedi Baka István is kétségkívül nagy költő volt. Őt is a kozmikus rettenés tette azzá, akárcsak a pozsonyi Mikola Anikót, de ki ismerte egyiket is, másikat is! Baka István koporsójánál és életművénel meglepően sokan tisztelegnek, de, sértés ne essék, inkább csak a kritikusok „második vonala”. Igaz, a parentálók között Balassa Péter is ott van, de ő meg csak a költő prózájáról ír. Persze ez nem Bakát, hanem a mai magyar kritikát minősíti. Baka Shakespeare és Vörösmarty neveltje, s a mai magyar kritikusoknak sem Shakespeare, sem Vörösmarty nem kell. Mit nekik Hekuba! De: s ők Hekubának!

Október 4.

Tegnap Mészöly Miklóssal jártam a várost. Végül a Fehér Lóban kötöttünk ki, a Lakatos utcában. (Itt lakott réges-régen Müller bácsi, a szabóm, ő mesélte, hogy a házuk valaha szálloda volt, és úgy hívták, hogy Fehér Ló, azóta Fehér Lónak hívok a Lakatos utcában egy borozót, függetlenül attól, hogy eredetileg minek hívták, s most minek hívják.) Szóval elmondtam Miklósnak, hogy nagyon könnyen meglehet, abban a Fehér Lóban ülünk, amelyben a VÖRÖS POSTAKOCSI Alvinczy Eduárdja szokott megszállni Bécsből hazatérőben. Miklós meg arról mesélt, hogy a nyelvek dallama, zeneisége sokszor makacsabban őrzi az eredeti tartalmakat, mint maga a jelentés, s hogy ennek a nyelvzenei narrációnak Krúdy volt az utolérhetetlen mestere. Kimentünk a Dévényi várhoz is, de a várdombot már egyedül másztam meg. Miklós panaszkodott, hogy szédül, séta közben meg-megtántorodott, kapkodta a levegőt. Leült a vár alatt egy padra. Mikor visszatértem hozzá, összeszorult a torkom: felváltva néztem a meredek domb tetején a várromot és az egykor szállfatermetű, de most roskadtan ülő nagy író. Két monumentum romokban. Mind a kettő majesztatikus-komor látvány volt.

Én meg holnapután hatvanegy éves vagyok. S én is elég romos, vacak állapotban. De ki a mi korunkban az öreg? Az antik és a reneszánsz a nyolcvanévest tartja öregnek. Mi több: Szophoklész már a nyolcvanas éveinek a vége felé jár, mikor a fiai gondnokság alá akarják helyezni, mert, úgymond, már öreg. Lear is annyi, mikor felosztja a lányai közt a birodalmát, s azok kiűzik a viharba („*Valóban, én bohókás, / Gyarló öreg vagyok, már nyolcvanéves, / Sőt több is annál*”). A XIX. században a hatvanéveseket tartják